

U 21/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjen maatalous- ja teollisuustuotteiden asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tullien suspensiosta annetun asetuksen (EU) 2021/2278 muuttamisesta (*unionin autonomiset tullien suspendoinnit; maatalous- ja teollisuustuotteet*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi tiettyjen maatalous- ja teollisuustuotteiden asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tulliensuspensiosta annetun asetuksen (EU) 2021/2278 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 12.6.2025

Valtiovarainministeri Riikka Purra

Hallitusneuvos Ismo Mäenpää

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJEN MAATALOUS- JA TEOLLISUUSTUOTTEIDEN ASETUKSEN (EU) N:O 952/2013 56 ARTIKLAN 2 KOHDAN C ALAKOHDASSA TARKOITETTUIJEN YHTEISEN TULLITARIFFIN TULLIEN SUSPENSIOSTA ANNETUN ASETUKSEN (EU) 2021/2278 MUUTTAMISESTA

1 Tausta

Euroopan komissio antoi 15.5.2025 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tiettyjen maatalous- ja teollisuustuotteiden asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tulliä suspensioista (keskeyttämisestä) annetun asetuksen (EU) 2021/2278 muuttamisesta (COM(2025) 240 final).

Ehdotus lähetetään perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunnalle kannanmuodostusta varten, koska kysymyksessä on Euroopan unionin toimivaltaan kuuluva asia, josta veroasiana muutoin säädettäisiin lailla perustuslain 81 §:n nojalla.

2 Ehdotuksen tavoite

Unionin tullisuspensiojärjestelmän tavoitteena on turvata jalostusteollisuudessa käytettävien unionin tullitariffin mukaan tullialaisten raaka-aineiden saanti tullitta tai alennettuina tullein silloin, kun tuotanto unionissa on riittämätöntä tai olematonta. Asetus (EU) N:o 2021/2278 saatetaan ajan tasalle kuuden kuukauden välein unionin tuotannonalojen tarpeiden tyydyttämiseksi. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin 1.7.2025 alkaen.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Neuvoston asetuksella (EU) N:o 2021/2278 on suspendoitu osittain tai kokonaan eräät yhteisen tullitariffin tullit, jotta voidaan varmistaa tiettyjen sellaisten maatalous- ja teollisuustuotteiden riittävä ja jatkuva saatavuus, joita ei tuoteta riittävästi tai ollenkaan unionissa, ja välttää näitä tuotteita koskevat markkinahäiriöt.

Komissio on tullitaloustyöryhmän (The Economic Tariff Questions Group) avustamana tarkastellut 14.11.2024–24.1.2025 välisenä aikana kaikkia jäsenvaltioiden esittämiä pyyntöjä, jotka koskevat tullien suspendoimista. Tullitaloustyöryhmässä on edustajia jokaisesta EU:n jäsenvaltiosta sekä Turkista. Jäsenvaltiot puolestaan ovat kuulleet asianosaisia teollisuudenaloja, järjestöjä, kauppaa ja muita osallisia sidosryhmiä. Työryhmässä käsiteltiin hakemuksia 1.7.2025 voimaan tuleviksi autonomisiksi tullisuspensioiksi ja tariffikiintiöiksi. Tällä kierroksella oli jätetty 111 hakemusta uusiksi tullisuspensioiksi ja 38 muutosesitystä voimassa oleviin tullisuspensioihin.

Tarkastelun perusteella komissio katsoo, että on perusteltua suspendoida joidenkin sellaisten uusien tuotteiden tullit, joita ei tällä hetkellä luetella asetuksen liitteessä. Eräiden muiden tuotteiden osalta on tarpeen muuttaa tavarankuvausta, luokittelua, käyttötarkoituksivaatimusta ja/tai pakolliselle uudelleentarkastelulle suunniteltua päivämäärää koskevia ehtoja. Liitteestä ehdotetaan poistettavaksi tuotteet, joiden tullisuspension jatkaminen ei ole enää unionin taloudellisten etujen mukaista.

Suomella ei ollut tällä kierroksella omia hakemuksia, eikä Suomi vastustanut muiden tekemiä hakemuksia.

Vastauksena Venäjän Ukrainaa vastaan käymään hyökkäyssotaan ja koska Valko-Venäjä osallistuu edelleen Ukrainan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta heikentäviin toimiin, unioni on määrännyt rajoittavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat Venäjälle ja Valko-Venäjälle myönnettyihin kauppautuihin. Suspensio ydinreaktoreissa käytettävälle polttoaine-elementille on kuitenkin edelleen tärkeä maille, joilla on venäläiseen teknologiaan perustuvia ydinvoimaloita. Nämä jäsenvaltiot pyysivät suspension jatkamista, kunnes korvaavaa raaka-ainetta on saatavissa riittävästi muista lähteistä. Suomi kannatti ydinpolttoaineen suspension jatkamista tuonnissa Venäjältä. Komission ehdotukseen mukaan suspensio olisi jatkumassa, vaikka tiettyjen muiden tuotteiden osalta poikkeuksena Venäjälle myönnetty suspensiot päättyisivät 30.6.2025.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotettava asetus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 31 artiklaan, jonka mukaan neuvosto vahvistaa komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Tämä tarkoittaa myös tullien muuttamista ja suspendointia. Sen vuoksi neuvoston asetus on tässä tapauksessa asianmukainen toimintatapa. Asetus hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta. Valtioneuvosto katsoo ehdotuksen olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä toimenpiteet vastaavat tavoitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan ulkomaankaupan toimijoiden menettelyjä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti asetuksessa ei ylitettäisi sitä, mikä on asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Toimenpiteet olisivat myös yksipuolisista tullisuspensioista ja autonomisista tariffikiintiöistä annetun komission tiedonannon (EUVL C 363, 13.12.2011, s. 6) mukaisia.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Komissio ei ole tehnyt ehdotuksesta vaikutusten arviointia, koska se katsoo, että yhteisen tullitariffin autonomisten tullien suspension piiriin kuuluvien tuotteiden luetteloon ehdotetuilla muutoksilla ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia.

Ehdotusluonnokseen liitetyn rahoitus selvityksen mukaan ehdotuksella ei ole rahoitusvaikutuksia menoihin, mutta sillä on rahoitusvaikutus tuloihin. Suspensioiden vuoksi tulleja jäisi kantamatta arvion mukaan yhteensä 32 061 693 euroa vuodessa. Kielteinen vaikutus talousarvion perinteisiin omiin varoihin olisi 24 046 270 euroa vuodessa (eli 75 prosenttia kokonaismäärästä). Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona. Suomen osalta taloudelliset vaikutukset määrittyisivät sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan maahan.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Valtioneuvosto ei katso ehdotuksen olevan ristiriidassa Suomen perustuslain tai Suomea velvoittavien perus- ja ihmisoikeussopimusten kanssa.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asian käsittely Euroopan unionin neuvostossa alkoi 15.5.2025. Tavoitteena olisi neuvostossa hyväksyminen kesäkuussa 2025.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa ja koordinoitu EU5 jaoston (tullitekniset kysymykset) kirjallisessa menettelyssä, joka päättyi 23.5.2025.

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.